VILNIAUS RAJONO PEDAGOGINĖ PSICHOLOGINĖ TARNYBA
įmonės pavadinimas

PATVIRTINTA
Vilniaus rajono pedagoginės psichologinės tarnybos
Direktoriaus 2025 m. vasario __ d.
įsakymu Nr. ___

BENDROJI GAISRINĖS SAUGOS INSTRUKCIJA

Nr. GS-1

TEKSTO SUDEDAMOSIOS DALYS:

I. BENDROJI DALIS
II. REIKALAVIMAI PATALPOMS IR IŠĖJIMAMS
III. ELEKTROS ĮRENGINIAI
IV. ŠILDYMO IR VĖDINIMO ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMAS
V. GAISRO GESINIMO PRIEMONĖS IR ĮRENGINIAI
VI. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI
VII. PATALPŲ UŽDARYMO TVARKA BAIGUS DARBĄ

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1. Bendroji gaisrinės saugos instrukcija (toliau – Instrukcija) nustato pagrindinius gaisrinės saugos reikalavimus Vilniaus rajono pedagoginės psichologinės tarnybos eksploatuojamiems objektams ir patalpoms ir yra privaloma jose dirbantiems asmenims.

2. Be šios instrukcijos, būtina vykdyti Bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių, statybos techninių reglamentų, normų ir standartų, elektros įrenginių įrengimo ir naudojimo taisyklių bei kitų gaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

3. Visi Įmonės darbuotojai privalo laikytis gaisrinės saugos taisyklių reikalavimų, kilus gaisrui imtis priemonių gelbėti žmones, iškviesti ugniagesius Bendruoju pagalbos telefonu 112, apsaugoti materialines vertybes ir žinoti pagrindinius gaisro gesinimo principus.

4. Darbuotojai, pažeidę šios instrukcijos reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5. Už gaisrinę saugą Įmonėje atsakingas Įmonės direktorius arba jo įsakymu paskirti atsakingi asmenys. Jie privalo:

5.1. užtikrinti gaisrinę saugą Įmonėje, reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų vykdymą bei nustatyti gaisrinį režimą;

5.2. organizuoti darbuotojų instruktavimą ir mokymą gaisrinės saugos klausimais;

5.3. pasirūpinti, kad patalpos būtų aprūpintos reikiamomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis ir garantuoti, kad jos bus efektyviai panaudotos kilusiam gaisrui gesinti;

5.4. kontroliuoti evakuacijos kelių, patalpų tvarkingumą gaisrinės saugos atžvilgiu.

6. Kiekvienas Įmonės darbuotojas privalo:

6.1. žinoti ir vykdyti gaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus;

6.2. laikytis nustatyto priešgaisrinio rėžimo darbo vietoje, vykdyti tiesioginio vadovo ir asmenų, atsakingų už gaisrinę saugą, nurodymus;

6.3. darbo metu naudotis tvarkingomis darbo priemonėmis;

6.4. baigus darbą sutvarkyti, išvalyti darbo vietą ir išjungti elektros įrenginius;

6.5. mokėti naudotis darbo vietose esančiomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;

6.6. vengti veiksmų ir nesudaryti sąlygų, galinčių sukelti gaisrą. Pastebėjus galimas gaisrų kilimo priežastis būtina nedelsiant organizuoti jų pašalinimą.

II. REIKALAVIMAI PATALPOMS IR IŠĖJIMAMS

7. Evakuacijos keliai ir išėjimai turi būti laisvi, parengti žmonėms evakuoti bet kuriuo paros metu.

8. Evakuacinės durys turi atsidaryti išėjimo kryptimi. Draudžiama jas užkrauti ar laikyti užrakintas iš lauko pusės darbo metu. Vidinis užraktas turi leisti lengvai duris atidaryti.

9. Avarinių išėjimų durys turi būti atrakinamos iš vidaus raktu, laikomu šalia durų įrengtoje dėžutėje su į vidų įspaudžiamu stiklu.

10. Evakuacijos kelių grindų danga turi būti pritvirtinta.

11. Koridoriuose, laiptinėse ir ant durų evakuaciniuose išėjimuose turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai , kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet kurio evakuacijos kelio taško.

12. Į Įmonės patalpas asmenims neleidžiama atsinešti ir laikyti labai degias ir ypač degias medžiagas bei sprogias medžiagas.

13. Plauti ir valyti grindis, sienas, įrenginius leidžiama tik tam tikslui skirtomis valymo ir

plovimo priemonėmis.

14. Gaisrinės įrangos ženklai, nurodantys gesintuvų laikymo vietą ir gaisrinius čiaupus , turi būti išdėstyti taip, kad iš bet kurios patalpos vietos (taško) gerai būtų matomas bent vienas kiekvienos rūšies ženklas.

15. Rūkyti galima tik tam tikslui skirtose, ženklais

pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra nedegios peleninės ar urnos nuorūkoms gesinti.

16. Po laiptais, techninėse nišose draudžiama laikyti degias medžiagas.

17. Vietose, kuriose kaupiasi daug dulkių, elektros skirstomųjų spintų ir skydinių durys turi būti sandarios.

III. ELEKTROS ĮRENGINIAI

18. Visų įrenginių korpusai turi būti įžeminti, neatsižvelgiant į tai, ar naudojamos kitos apsaugos nuo statinio elektros krūvio priemonės.

19. Elektros tinklai ir įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus. Jie turi būti tinkami eksploatuoti, saugūs sprogimo ir gaisro atžvilgiu.

20. Visi elektros įrenginiai turi būti apsaugoti nuo trumpojo laidų jungimo ir kitų avarinių režimų, galinčių sukelti gaisrą.

21. Pastebėjus elektros tinklų ir įrenginių gedimus, sukeliančius kibirkščiavimą, kabelių, laidų ir variklių kaitimą, būtina juos nedelsiant išjungti ir apie tai pranešti tiesioginiam vadovui.

22. Priėjimo vietos prie elektros skydinių ir skirstomųjų spintų turi būti tvarkingos ir neužkrautos. Jose ir 1 m atstumu nuo jų draudžiama laikyti bet kokias medžiagas.

23. Atstumas nuo elektros šviestuvų iki sandėliuojamų degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m.

24. Elektros šviestuvuose turi būti naudojamos ne didesnės galios elektros lempos, negu nurodyta šviestuvų techninėse charakteristikose.

25. Vėdinimo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.

26. Eksploatuojant elektros įrenginius, ***draudžiama***:

26.1. naudoti netvarkingus elektros kištukinius lizdus, kištukus, atsišakojimo dėžutes, jungiklius bei kitus elektros aparatus;

26.2. į elektros kištukinius lizdus jungti elektros prietaisus, kurie viršija leistiną galią;

26.3. elektros lempas, šildytuvus uždengti degiomis medžiagomis;

26.4. vietoje elektros laidų ir kabelių naudoti radijo arba telefono ryšio laidus;

26.5. naudoti virdulius, šildymo ar kitus prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos įjungtus be priežiūros;

26.6. naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatavimo metu dielektrinių savybių netekusia izoliacine medžiaga;

26.7. palikti be priežiūros įjungtą organizacinę techniką (išskyrus tuos atvejus, kai išjungimas nerekomenduojamas įrenginio eksploatacijos instrukcijoje);

26.8. šildyti patalpas nestandartiniais (savos gamybos) elektros prietaisais;

26.9. tiesiogiai prikalti laidus ir kabelius;

26.10. kabinti šviestuvus ir kitus daiktus tiesiog ant elektros laidų;

26.11. statyti šviestuvus arčiau kaip 0,5 m degiųjų medžiagų.

27. Neeksploatuojami įrenginiai turi būti atjungti nuo elektros tinklo.

28. Nenaudojama atviroji elektros instaliacija turi būti išmontuota.

29. Elektros skirstomosiose spintose turi būti vartotojų schemos, nurodančios saugiklio nominaliosios srovės dydį ir paskirtį. Spintos ir skydinės turi būti užrakintos (būtina nurodyti raktų laikymo vietą), įvadinių kirtiklių vietos pažymėtos užrašu „Elektros įvadas". Prieigos prie elektros skirstomųjų skydinių ir spintų turi būti tvarkingos ir neužkrautos. Jose ir 1 m atstumu nuo jų draudžiama laikyti bet kokias medžiagas. Elektros skydinių durys turi būti ne mažesnio kaip EI 30 atsparumo ugniai

30. Atvirosios elektros instaliacijos laidai ir kabeliai tose vietose, kuriose galima juos mechaniškai pažeisti, turi būti papildomai apsaugoti (šarvais, plieniniais vamzdžiais, kampuočiu, lovine sija ir pan.). Neapsaugotų izoliuotų laidų ir jų susikirtimo su statybinėmis konstrukcijomis, kurioms nekeliami degumo reikalavimai, vietas būtina papildomai apsaugoti nuo užsidegimo.

IV. ŠILDYMO IR VĖDINIMO ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMAS

31. Visi šildymo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus, o prieš šildymo sezono pradžią – patikrinti.

32. A_{sg}, B_{sg}, C_g kategorijų pagal sprogimo ir gaisro pavojų patalpas šildyti atviro tipo šildymo prietaisais draudžiama.

33. Vėdinimo įrenginiai turi būti įrengti ir eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose ir kituose teisės aktuose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.

34. Atsižvelgiant į gamintojo reikalavimus, bet ne rečiau kaip kartą per metus, privaloma tikrinti vėdinimo sistemų (ventiliatorių, ortakių, ugnį sulaikančių prietaisų, drėkinimo kamerų, ir pan.) techninę būklę ir, atsižvelgiant į gamintojo rekomendacijas ir (ar) reikalavimus) ir įmonės vadovo patvirtintą grafiką, valyti jose susikaupusias nuosėdas. Tikrinimo ir valymo rezultatai turi būti įforminami raštu.

35. Eksploatuojant vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemas, draudžiama išmontuoti ugnį sulaikančius įrenginius arba atskirus jų elementus.

36. Atsiradus gedimams, dėl kurių tiesiogiai ar netiesiogiai gali kilti gaisras, būtina nedelsiant išjungti ventiliatorių ir pašalinti gedimus.

V. GAISRO GESINIMO PRIEMONĖS IR ĮRENGINIAI

GAISRINĖS SAUGOS PRIEMONĖ		ŽENKLINIMAS	PATIKRINIMAI
	Gaisro signalizacijos mygtukas		**Ne rečiau kaip kartą per metus**, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.
	Gaisrinis jutiklis		**Ne rečiau kaip kartą per metus**, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.

	Gesintuvas		Pasibaigus gesintuvo garantiniam laikui turi būti atliekama jo techninė priežiūra.
	Gaisrinio čiaupo spintelė, kurioje yra ventilis, gaisrinė žarna, švirkštas ir sujungimo antgaliai	 Gaisrinis čiaupas: Gaisrinis žarnos ritinys: 	Vidaus gaisrinį vandentiekį **<u>būtina kartą per metus patikrinti</u>**: perplauti – nuleisti vandenį iš kiekvieno gaisrinio čiaupo, įsitikinti, ar jie nesurūdiję, sugedusius gaisrinius čiaupus suremontuoti ar pakeisti naujais, gaisrines žarnas perkantuoti, hidrauliškai išbandyti, patikrinti elektrifikuotų sklendžių ir gaisrinių siurblių veikimą.

37. Statinių savininkai, valdytojai ar naudotojai privalo organizuoti ir (ar) atlikti gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemos techninę priežiūrą ir bandymus, o jų rezultatus įforminti raštu.

38. Sistemos techninė priežiūra ir bandymai turi būti atliekami ne rečiau kaip kartą per metus, vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.

39. Patalpose turi būti pakabinti užrašai (ženklai), nurodantys gesintuvų laikymo vietą. Gesintuvų laikymo vietą nurodantys užrašai turi būti gerai matomi, įrengti 2-2,5 m aukštyje nuo grindų ar žemės paviršiaus.

40. Pasibaigus gesintuvo garantiniam laikui turi būti atliekama jo techninė priežiūra.

41. Gesintuvai turi būti:

41.1. laikomi lengvai prieinamose ir matomose vietose, ne arčiau kaip per 1 m nuo šildymo prietaisų;

41.2. kabinami ne aukščiau kaip 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios ir taip, kad atidarytos patalpos durys netrukdytų jų paimti;

41.3. statomi ant grindų, laikomi specialiose spintelėse, dėžėse ar stovuose;

41.4. laikomi taip, kad būtų matyti užrašai.

42. Gesintuvų paleidimo įtaisai turi būti užplombuoti.

43. Darbuotojai turi žinoti kaip naudotis ugnies gesintuvu.

44. Draudžiama pirmines gaisro gesinimo priemones ir inventorių naudoti ne pagal paskirtį.

45. Gesintuvai yra viena iš pagrindinių pirminių gaisro gesinimo priemonių. Populiariausi yra miltelių ir angliarūgštės.

46. Gesintuvo galiojimo laikas yra ribotas. Milteliai per keletą metų susigula - juos reikia periodiškai persijoti. Dėl nesandarių vožtuvų angliarūgštės gesintuve dujų kiekis gali sumažėti.

47. Patikrą reikia atlikti pagal gesintuvo gamintojo nustatytus terminus, tačiau ne rečiau, kaip kas vieneri metai. Paprastai ant tvarkingo gesintuvo būna specialus lipdukas su nurodyta kito patikrinimo data (1 pav.);

1 pav. Lipdukas, žymintis gesintuvo sekančio patikrinimo datą

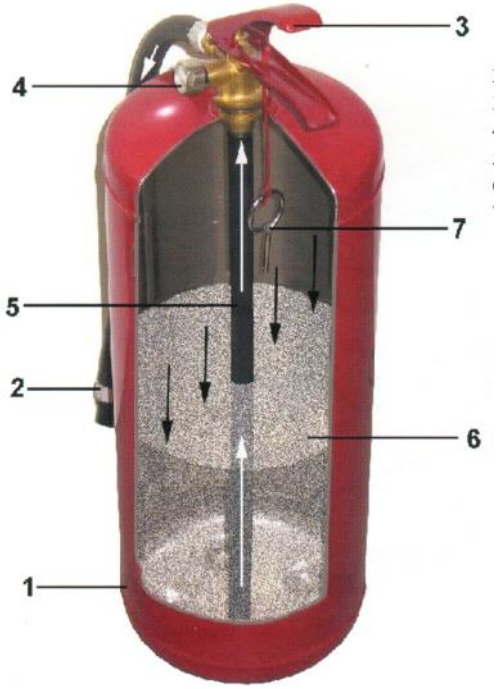
48. Prieš naudojant gesintuvą reikia susipažinti su gesintuvo naudojimo instrukcija, kuri priklijuota ant gesintuvo korpuso. Joje piešinėliais parodyta, kokius gaisrus galima gesinti ir kaip paleisti gesintuvą.

49. Miltelių gesintuvai:

49.1. gesintuvai gali būti pripildyti ABC, BC ir D rūšies miltelių. Nuo miltelių rūšies priklauso, kokios klasės gaisrus galima gesinti. Tai populiariausi gesintuvai, pasižymintys universalumu ir efektyvumu. Užpilde nėra vandens, todėl gesintuvą galima laikyti ir neigiamoje temperatūroje. Milteliai negadina daiktų ir juos nesunku nuvalyti. Miltelių gesintuvais leidžiama gesinti iki 1000 V veikiančius elektros įrenginius;

49.2. miltelinio gesintuvo sandara ir veikimo principas pavaizduotas 2 pav.:

Ištraukus apsauginį kaištį (7) ir paspaudus rankenėlę (3), gesinamoji medžiaga (6), veikiama suslėgtų dujų, sifoniniu vamzdeliu (5) kyla į viršų ir per uždaromąjį vožtuvą patenka į išpurškimo žarnelę (2). Iš žarnelės pro difuzorių gesinamoji medžiaga purškiama į gaisro židinį.

1 - metalinis korpusas,

2 - išpurškimo žarnelė,

3 - paleidimo rankenėlė,

4 - manometras (gali jo nebūti),

5 - sifoninis vamzdelis,

6 - gesinamoji medžiaga,

7 - apsauginis kaištis.

2 pav. Gesintuvo sandara

49.3. Miltelinių gesintuvų veikimo nuotolis ir trukmė:

- 2 kg. Nuotolis 2---4 m, veikimo laikas 7 – 9 sek.;
- 6 kg. Nuotolis 4---6 m, veikimo laikas 10 – 13 sek.;
- 9 kg. Nuotolis 5---8 m, veikimo laikas 13 – 16 sek.

VI. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI

50. Asmuo, pastebėjęs gaisrą, privalo:

50.1. nedelsiant apie gaisrą pranešti ugniagesiams Bendruoju pagalbos telefonu 112;

50.2. skambinant pranešti tikslų adresą, pasakyti kas dega, kur dega ir savo pavardę;

50.3. apie kilusį gaisrą pranešti ten esantiems žmonėms ir organizuoti jų evakavimą;

50.4. iškviesti į gaisravietę tiesioginį ir/ar Įmonės vadovą;

50.5. jeigu nėra grėsmės gyvybei ir sveikatai, gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis;

50.6. atvykus tiesioginiam ir/ar Įmonės vadovui ir Valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai juos informuoti apie situaciją ir suteikti reikalingą informaciją bei toliau vykdyti gaisro gesinimo vadovo nurodymus.

51. Tiesioginis vadovas, atvykęs į gaisro vietą, privalo:

51.1. įsitikinti ar iškviesti ugniagesiai;

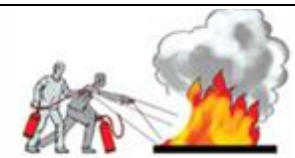
51.2. vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui iki atvyks ugniagesiai;

51.3. skirti asmenį gerai žinantį privažiavimo kelius, kuris pasitiks ugniagesius, suteiks informaciją apie gaisro židinį nurodys pavojingiausias vietas;

51.4. esant reikalui, išjungti elektros įrenginius, vėdinimo sistemas;

51.5. organizuoti materialinių vertybių evakavimą iš gaisro zonos.

52. Gesinant elektros įrenginį, būtina išjungti įtampą degančiame ir šalia esančiame įrenginyje. Jeigu to padaryti negalima, leidžiama iki 1000 V veikiančius elektros įrenginius gesinti angliarūgštės ir miltelių gesintuvais. Kad gesintojas nenukentėtų nuo elektros srovės, būtina laikytis saugaus atstumo (1 metras) ir rekomenduojama dėvėti asmenines apsaugos priemones (dielektrines pirštines, avalynę).

Ugnies gesinimas atliekamas pavėjui		**Ugnies gesinimas nuo sienų atliekamas nuo apačios į viršų**	
Teisingai	Neteisingai	Teisingai	Neteisingai
			
Ugnies gesinimas ant lygių paviršių atliekamas nuo arčiausios pusės		**Esant keliems gesintuvams, jie naudojami vienu metu**	
			

3 pav. Teisingas gesintuvo naudojimas

VII. PATALPŲ UŽDARYMO TVARKA BAIGUS DARBĄ

53. Darbuotojas, pasibaigus darbui, uždarydamas savo darbo patalpą, privalo patikrinti:

53.1. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;

53.2. ar išjungti, kurie pasibaigus darbui turi būti išjungiami, elektros įrenginiai, apšvietimas;

53.3. ar uždaryti langai ir durys.

54. Asmuo, patikrinęs patalpas ir radęs trūkumus, pagal galimybes pašalina juos pats, jei savarankiškai pašalinti trūkumų negali – praneša tiesioginiam vadovui.